

Monumentnummer*: 520956

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 december 2001**
Kadaster deel/nr **82757/159**

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*
Ter Apel	Westerwolde	Groningen

Locatiennaam	Locatieomschrijving
Ter Apel	

Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel
Vlagtwedde	U			1140

*Omschrijving***

Inleiding

Voormalige SLUISWACHERSWONING bij schutsluis (8e Verlaat) in het Ter Apelkanaal. De sluis is dusdanig op onderdelen vernieuwd dat hij buiten de bescherming van rijkswege valt. Evenals de ophaalbrug over de sluis, die geheel vernieuwd is. De sluiswachterswoning is vermoedelijk gebouwd omstreeks 1860-1870 in opdracht van de Stad Groningen in een Eclectische bouwtrant. Sinds de sluis automatisch wordt bediend, is de woning in particulier bezit en gebruik. Aan de woning is in de loop der jaren weinig veranderd, met uitzondering van het interieur en de achtergevel, waarin eind jaren tachtig van de twintigste eeuw onder meer een schuurdeur is dichtgemetseld en waaruit de hoge deeldeuren zijn verwijderd. De sluiswachterswoning is markant gelegen aan het Ter Apelkanaal tegenover de sluis. Ten noordwesten van de woning vertakt het Ter Apelkanaal zich in het Rütenbrockkanaal, waarin de op onderdelen vernieuwde Duitse sluis ligt.

Omschrijving

Voormalige SLUISWACHERSWONING met aan beide zijden twee krimpén, bestaande uit een woongedeelte met schuur. Het pand is opgetrokken in een bruine bezande baksteen met gesneden voeg op een trasraam van bruine klinkers. Het zadeldak, gedekt met een (vernieuwde) dakpan, heeft decoratieve windveren, twee gemetselde schoorstenen, en een (vernieuwde) mastgoot met decoratieve

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gootlijst. Een gepleisterde cordonlijst markeert bij het woongedeelte de scheiding tussen begane grond en verdieping.

Het WOONGEDEELTE heeft aan de voorzijde (west) twee staande zesruits keperboogvensters met onderin extra roedenverdeling, onder een gepleisterde keperboog, en een blind keperboogvenster met gepleisterde keperboog. In de topgevel twee tweeruits zaadvensters onder een gepleisterde keperboog; een gepleisterde wapen van de Stad Groningen; een decoratief ijzeren drielichtvenster, waarvan de zijlichten keperboogvormig zijn met kruisroeden, en waarvan het getoogd vierruits middenvenster zich boven een gemetseld gedeelte tussen rollagen van gele baksteen bevindt. Het drielichtvenster is samengevat onder een decoratief gepleisterde boog.

In de noordgevel van het woongedeelte een zesruits keperboogvenster met onderin extra roedenverdeling, onder een gepleisterde keperboog; een blind keperboogvenster met gepleisterde keperboog; een tweeruits zaadvenster met gepleisterde keperboog.

In de zuidgevel van het woongedeelte een zesruits keperboogvenster met onderin extra roedenverdeling, onder een gepleisterde keperboog; een tweeruits zaadvenster met gepleisterde keperboog.

Aan de westzijde van de eerste krimp van de noordgevel de hoofdentree, bestaande uit een decoratieve paneeldeur onder een keperboogvormig bovenlicht met getoogde strek; een zesruits keperboogvenster onder een getoogde strek. Aan de noordzijde van de eerste krimp gemetselde lisenen, een H-venster (niet origineel, was een deur), en een getoogd ijzeren tweeruits schuurvenster met segmentboog van gele baksteen.

Aan de westzijde van de eerste krimp van de zuidgevel twee zesruits keperboogvensters onder een getoogde strek. Aan de zuidzijde van de krimp gemetselde lisenen en een H-venster (oorspronkelijk een deur).

Het SCHUURGEDEELTE heeft in de tweede krimp van de noordgevel aan de westzijde een blind keperboogvenster. Aan de noordzijde gemetselde lisenen met vijf getoogde ijzeren vierruits schuurvensters met segmentboog en onderdorpel van gele baksteen, en een klein houten w.c. venster.

In de tweede krimp van de zuidgevel aan de westzijde een zesruits keperboogvenster. Aan de zuidzijde gemetselde lisenen, twee zesruits keperboogvensters, een blind keperboogvenster, een dubbel zesruitsvenster met rollaag, een paneeldeur (niet origineel, was schuurvenster), een klein houten w.c. venster en een getoogd ijzeren vierruits schuurvenster met segmentboog en onderdorpel van gele baksteen.

De achtergevel (oost) heeft gemetselde lisenen en strakke (vernieuwde) windveren. In de gevel vier getoogde ijzeren vierruits schuurvensters met segmentboog en onderdorpel van gele baksteen, een opgeklampte schuurdeur, dubbele schuurdeuren binnen een betonnen omlijsting (niet origineel, was schuurvenster), een liggend venster (niet origineel, waren hoge schuurdeuren) en een ijzeren roosvenster met omlijsting van gele baksteen.

Het INTERIEUR valt buiten de bescherming van rijkswege omdat het geheel gewijzigd is.

Waardering

Voormalige sluiswachterswoning van algemeen belang vanwege cultuur- en architectuurhistorische waarde

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- als voorbeeld van een sluiswachterswoning uit 1860-1870
- vanwege de opvallende eclectische decoraties
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het exterieur
- vanwege de historische relatie met de Stad Groningen
- vanwege de markante ligging bij het 8e Verlaat, vlakbij de (vernieuwde) Duitse sluis

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Dienstwoning(K)

Functie

Sluiswachterswoning(K)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument